

Sosiale ferdigheter i Barnehagen

Trenerveiler

Oktober 2002

© Ellin McGinnis & Arnold P. Goldstein. (1990). *Skillstreaming in Early Childhood*.
© Glenne Autismesenter.

Ferdighet 1

Å lytte

1. Se

Gå gjennom viktigheten av å se på den personen som snakker. Påpek at av og til tror du at noen ikke lytter, selv om de gjør det. Disse trinnene er for å vise noen at du virkelig lytter.

2. Stå stille

Minn barna på at å stå stille betyr at man holder hender og føtter stille og at man ikke snakker med andre.

3. Tenk

Oppmuntre barna til å tenke på hva personen sier og å være sikker på at de forstår om personen ber dem om å gjøre noe.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du får beskjed om å gå til samlingsstund, eller du får beskjed om hvordan du skal gjøre en aktivitet.

Hjemme: Mamma/Pappa forteller deg hva dere skal gjøre denne helgen

Andre barn: En venn forteller deg en historie

Kommentarer:

Dette er en bra ferdighet å starte opp ferdighetstreningssgruppa med. Voksne forteller ofte barn at de må lytte uten å forklare dem den spesifikke atferden eller trinnene som er nødvendige for å lytte. Når ferdigheten å lytte er lært, kan den bygges inn i reglene i barnehagen. Å gi barna et spesielt vink eller stikkord for å lytte (f eks "Har du lytteørene på?") kan hjelpe dem til å bruke ferdigheten når de trenger den.

Relaterte aktiviteter:

Spill lytteleker, som f eks "Kongen befaler"

Ferdighet 2

Å snakke på en hyggelig måte

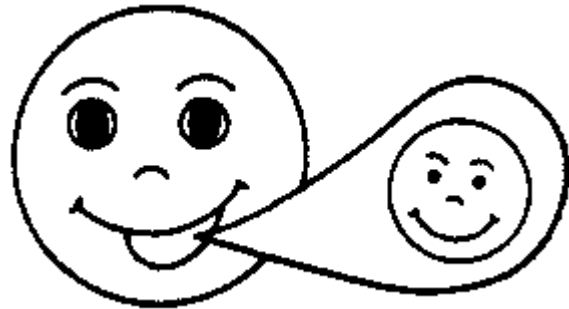
1. Se vennlig ut

Gå gjennom hvordan kroppen og ansiktsuttrykk kan gjøre at du ser hyggelig eller uvennlig ut. Du kan måtte demonstrere ulike kroppsuttrykk og ansiktsuttrykk for å hjelpe barna å identifisere hva som er hyggelig.

2. Bruk en hyggelig stemme

Fortell barna at en hyggelig stemme er en "inne-stemme" - ikke en høy stemme som de kan bruke når de er ute, når de er sinte, eller sutring. Du kan måtte demonstrere ulike stemmer - tone og volum - for å hjelpe barna å identifisere hvilke som er hyggelig.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: En voksen har bedt deg om å gjøre en tjeneste.

Hjemme: Mamma/Pappa har nettopp bedt deg om å rydde rommet

Andre barn: En venn leker med den leken du vil leke med

Kommentarer:

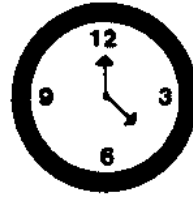
Ferdigheten er tenkt brukt sammen med andre ferdigheter som krever snakking. Barna kan bli hjulpet til å forstå at det ofte ikke er så mye *hva* som blir sagt som medfører en irritert respons fra voksne, som *måten* det blir sagt på. Når barna har lært denne ferdigheten, minn dem på at å bruke hyggelig snakking kan gjøre at det blir mindre høy snakking og/eller sutring.

Ferdighet 3

Å si fra/hevde seg

1. Når

Gå gjennom situasjoner der barn bør si fra/hevde seg (Være påståelig/selvsikker).

2. Se selvsikker ut

Gå gjennom hvordan kroppen og ansiktsuttrykk kan gjøre at du ser selvsikker ut. Skill dette fra å se sint ut (f eks sammenbitte tenner) og fra å se hyggelig ut (f eks smil).

3. Bruk en selvhevdende/selvsikker stemme

Gå gjennom at en selvsikker stemme er litt høyere enn en hyggelig stemme, og at ordene sies klarere. Vi eksempler på denne stemmen i motsetning til hyggelige og sinte stemmer.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: En venn presser deg til å ta med en av barnehagens leker hjem

Hjemme: En bror eller søster prøver å få deg til å tegne med tusj på veggen hjemme

Andre barn: En venn vil at dere skal leke i Mammas bil

Kommentarer:

En annen situasjon der barna kan bruke denne ferdigheten er når et eldre barn presser dem til å gjøre noe de ikke liker (f eks å krysse veien/gata når de ikke skal). Å bruke dokker kan hjelpe til med å lette på engstelse for å delta i rollespillet.

Relaterte aktiviteter:

Bruk tid på å demonstrere ulike uttrykk og tonefall for barna ved å benytte bilder, video, og/eller å vise det. Få barna til å vise med kort om det er hyggelig, selvhevdende/selvsikker, eller sint uttrykk/tonfall som vises.

Ferdighet 4

Å si takk

1. Hva er det hyggelig å gjøre?

Snakk om hyggelige ting som foreldre, voksne i barnehagen og venner gjør for andre. Fortell barna at å si takk er en måte å la noen få vite at du er glad for det den personen gjorde for deg.

2. Når?

Gå gjennom passende tidspunkter å si takk på (f eks når personen ikke er opptatt med noe annet).

3. Si "Takk"

La barna få vite at de kan fortelle personen hvorfor de sier takk (f eks at de virkelig ønsket den leken eller at noe den personen gjorde fikk dem til å føle seg glad), spesielt hvis de må takke personen etter en stund.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Noen gir deg en leke eller noe du ville ha

Hjemme: Mamma/Pappa lager yndlingsmiddagen din

Andre barn: En venn inviterer deg til bursdagselskap, eller lar deg få leke med en spesiell leke

Kommentarer:

Barna kan finne andre måter å si takk på, so f eks å smile, gi en klem, eller å gjøre noe hyggelig for personen. Det kan være nyttig å øve på forskjellige måter å si takk på, so f eks "Det var snilt av deg å gjøre det for meg", eller "Jeg ble glad når du gjorde det for meg". Hvis barna allerede har lært "Å snakke på en hyggelig måte" (ferdighet 2), kan de bli minnet på å gjøre det når de sier takk.

Relaterte aktiviteter:

La barna lage bilder/tegninger av alle personene i barnehagen eller i nærmiljøet hjemme som har hjulpet dem, og finn så ut hvordan gruppa kan takke dem. Utfør planen.

Ferdighet 5

Å belønne seg selv

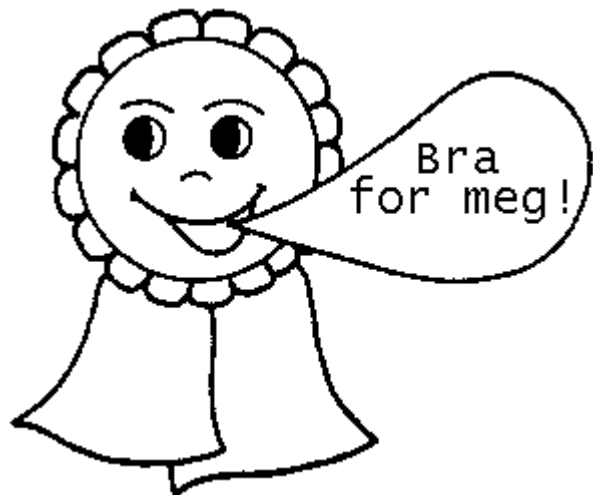
1. Hvordan klarte du det?

Gå gjennom måter å vurdere sin egen innsats på. Dette kan inkludere en følelse av at noe var vanskelig men at du prøvde, å høre at noen roser innsatsen din, eller at du kjenner inni deg at du gjorde det bra.

2. Si "Bra for meg"

Gå gjennom følelsen av å være stolt av seg selv. Få barna til å fortelle om når det har følt det sånn. Gi eksempler på andre ting de kan si for å belønne seg selv ("Nå var jeg flink!", "Sånn ja!", "Sånn skal det gjøres!" osv).

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du hjalp en voksen eller et annet barn, eller var flink i en aktivitet

Hjemme: Du ryddet rommet, eller hjalp til å rydde av bordet

Andre barn: Du lærte en venn å leke en lek

Kommentarer:

Vektlegg at man ikke alltid må få ros av andre, man kan rose seg selv.

Relaterte aktiviteter:

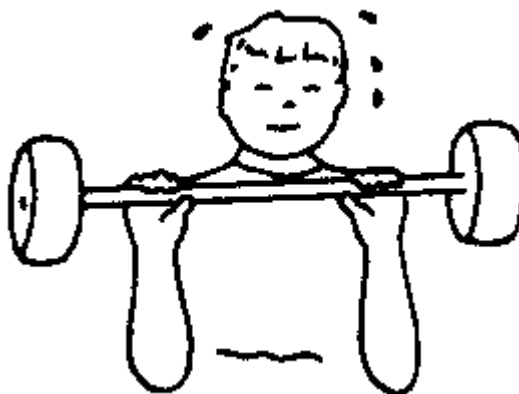
På slutten av dagen kan man la hvert barn fortelle deg om en prestasjon. Skriv en lapp til foreldrene om prestasjonen.

Ferdighet 6

Å be om hjelp

1. Prøv

Gå gjennom viktigheten av å prøve selv først: av og til spør folk om hjelp i stedet for å prøve noe vanskelig selv, men å gjøre noe vanskelig på egen hånd kan gjøre deg stolt.

2. Si "Jeg trenger hjelp"

Erkjenn at det av og til er frustrerende når noe er vanskelig, men legg vekt på viktigheten av å snakke på en hyggelig måte (ferdighet 2). Barnet kan også bruke ferdigheten å si takk (ferdighet 4) etter å ha fått hjelp.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du trenger hjelp til å sette på plass ting som er høyt oppe

Hjemme: Du trenger hjelp fra Mamma/Pappa til å kle på deg eller til å finne klær

Andre barn: Du spør en venn om å lære deg å leke en lek

Relaterte aktiviteter:

Få barna til å skrive ned eller tegne aktiviteter som hver og en er flink til. Gå gjennom individuelle ferdigheter; legg vekt på at det er *helt greit* å spørre om hjelp hvis man trenger det. Denne "lista" kan også stimulere barna til å spørre de barna som er spesielt gode til noe om hjelp til det *de* er flinke til.

Ferdighet 7

Å be om en tjeneste

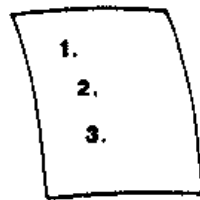
1. Hva ønsker du?

Gå gjennom at ferdigheten kan brukes for å uttrykke hva barna ønsker eller trenger, men at tjenesten bør være rettferdig. For å vurdere om den er rettferdig eller ikke bruk ferdighet 29.

2. Planlegg hva du skal si

Gå gjennom at det er viktig å planlegge hva man skal si, og foreslå ulike måter å gjøre det på. Barna kan også gi en grunn til at de ber om tjenesten (f eks "Kan du flytte deg litt, jeg ser ikke når du sitter der").

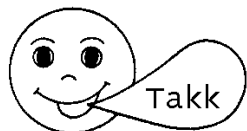
3. Spør

Minn barna på viktigheten av å snakke på en hyggelig måte.

4. Si "Takk"

Se ferdighet 4, Å si takk.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du ønsker å bruke fargestiftene et annet barn bruker

Hjemme: Du spør Mamma/Pappa om hun/han kan lage pop-corn

Andre barn: Du ønsker å låne sykkelen til venn

Kommentarer:

Når barnet kan å bruke denne ferdigheten i rollespill, er det spesielt viktig at de praktiserer hva de skal gjøre dersom tjenesten ikke blir ytet. Å legge til frasen "Greit, men takk allikevel," eller å begynne med noe annet kan hjelpe.

Relaterte aktiviteter:

Lag en liste av tjenester som ville være rettferdig og en liste av de som ikke er rettferdig. Hvis en person for eksempel har en pakke tyggegummi, ville det være rettferdig å be om en? Hvis en person bare har en tyggegumme igjen, ville det da være rettferdig å be om den?

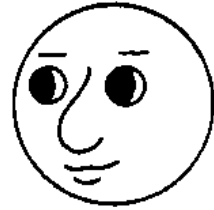

Ferdighet 8

Å overse andre/situasjoner

1. Se bort

Fortell barna at de ikke skal se på den personen som de vil unngå. De kan snu hodet bort, se på en venn, eller se i en bok eller på en leke.

2. Lukk ørene

Fortell barna at de ikke skal høre på hva den andre personen sier. Hvis det er forventet at de skal høre på en annen person, kan de høre på den personen.

3. Vær stille

Minn barna på å ikke si noe, eller svare den personen som forstyrrer dem.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Et annet barn snakker når du skal høre på en voksen

Hjemme: En bror eller søster prøver å forstyrre deg når du hører på musikk

Andre barn: Et annet barn prøver å forstyrre deg når du spiller et spill

Kommentarer:

Forklar at noen ganger prøver noen å oppføre seg rart eller tøyse for å få oppmerksomhet, at du skal se på ham/henne. En god måte å lære denne personen å slutte å tøyse på er å unngå å gi henne/ham oppmerksomhet, å ikke se eller høre på personen i det hele tatt. Forklar også at noen ganger vil brødre eller søstre bry andre fordi de egentlig vil leke. Da kan du be dem om å bli med på leken eller aktiviteten. Forklar til slutt at man kan overse andre på andre måter også, ved å gå ut av rommet eller å begynne med en annen aktivitet på barnehagen.

Ferdighet 9

Å stille et spørsmål

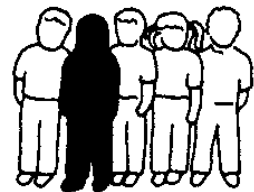
1. Hva skal du spørre om?

Gå gjennom hva barn trenger å spørre om og hvordan man kan finne ut om spørsmålet egentlig er nødvendig. Hjelp dem å finne ut hva de må spørre om.

2. Hvem skal du spørre?

Gå gjennom hvordan man kan finne ut om man må spørre en voksen i barnehagen, Mamma/Pappa eller noen andre.

3. Når skal du spørre?

Snakk om hvordan man finner et godt tidspunkt å spørre (f eks når den andre ikke er opptatt).

4. Spør

Vektlegg viktigheten av å bruke hyggelig snakking (ferdighet 2).

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du ønsker å spørre en voksen om når dere skal ut, eller om å få leke med en spesiell leke

Hjemme: Du ønsker å spørre mamma/pappa om du kan besøke en venn

Andre barn: Du ønsker å spørre en venn om hun/han vil leke hjemme hos deg, eller om hvordan hun/han laget noe

Kommentarer:

Små barn stiller ofte spørsmål i form av påstander. Å modellere spørsmålsformen når slike situasjoner oppstår kan hjelpe dem til å lære en alternativ måte å uttrykke seg på.

Relaterte aktiviteter:

Øv på å stille spørsmål i leke-format. Lag for eksempel en påstand som "Jeg vil ha melk", og spør barna om de kan endre den til et spørsmål (f eks "Kan jeg få melk?").

Ferdighet 10

Å følge beskjeder

1. Lytt

Repeter Å lytte (Ferdighet 1). Gå gjennom viktigheten av at barna viser at de lytter.

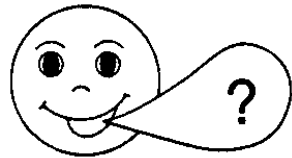
2. Tenk på det

Minn barna på hvordan man tenker på det som blir sagt.

3. Spør hvis du må

Oppmuntre barna til å spørre om alt de ikke forstår.

4. Gjør det

Forslag til situasjoner:

Barnehage: En voksen gir deg beskjed om å gjøre noe

Hjemme: Mamma/pappa forteller deg hvordan du skal lage noe godt

Andre barn: En venn forteller deg hvordan du skal spille et spill

Kommentarer:

Noen ganger er beskjeder til små barn for vanskelige til at de kan få det til. Gi beskjeder/instruksjoner bestående av bare ett eller to ledd til barna er vant til å følge beskjeder/instruksjoner. Det er lurt å skilte en beskjed med en fast setning som f eks "Her er beskjeden."

Relaterte aktiviteter:

Spill f eks Tampen Brenner, gi barna instruksjoner om hva de skal gjøre for å finne en aktivitet eller snop (f eks "Gå til skapet og se i nederste hylle ...").

Ferdighet 11

Å prøve når noe er vanskelig

1. Stopp og tenk

Snakk om følelsen av frustrasjon og pek på at mange mennesker blir frustrert når noe er vanskelig.

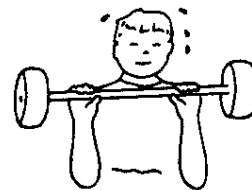
2. Si "Det er vanskelig, men jeg skal prøve!"

Snakk om å føle seg stolt når du prøver selv om noe er vanskelig. Vektlegg også at det er helt greit å prøve og å feile.

3. Prøv

Påpek at det kan hende man må prøve mer enn en gang.

Forslag til situasjoner:

- Barnehage: En voksen gir deg en aktivitet/oppgave du ikke tror du klarer
Hjemme: Mamma/pappa vil at du skal gjøre en plikt som du ikke tror du klarer (f eks å re opp senga)
Andre barn: En venn vil at du skal bli med å sykle, men du tror det er for vanskelig

Kommentarer:

For barn som er redd for å mislykkes kan dette være en spesielt verdifull ferdighet. Legg vekt på at den eneste måten å lære nye ting på er å prøve de tingene som er vanskelig. Hvis du gir akademiske eller skolelignende oppgaver til barna, vær sikker på at de kan få dem til med litt innsats.

Relaterte aktiviteter:

Les f eks "Den tapre lille tigeren" el og gå gjennom hvordan han føler seg når han får til ting. Gå også igjennom hva som ville skjedd om tigeren ikke hadde prøvd. (Eller bruk historier med lignende tema).

Ferdighet 12

Å avbryte

1. Bestem om du må avbryte

Gå gjennom når det er hensiktsmessig å avbryte (f eks når du trenger hjelp og den personen som du må snakke med ikke ser deg).

2. Gå bort til personen

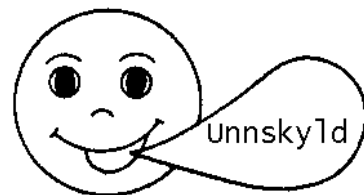
3. Vent

Vektlegg viktigheten av å vente uten å snakke. Fortell barna at de venter til personen slutter å snakke og ser på dem.

4. Si "Unnskyld"

Etter å ha sagt unnskyld, kan barna spørre om det de skal spørre om.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: En voksen snakker med en annen voksen, og du trenger hjelp

Hjemme: Mamma/pappa snakker i telefonen, og du skal spørre om du får gå ut

Andre barn: En venn snakker med en annen person, og du vil spørre om du kan få bruke sykkelens hennes/hans

Kommentarer:

Det vil være viktig å snakke om situasjoner der barn *ikke bør* avbryte (f eks å stille et spørsmål som kan vente) og situasjoner der barn *bør* avbryte (f eks krisesituasjon). Det kan hjelpe å få barna til å si "Nå er det krise" hvis en slik situasjon oppstår.

Relaterte aktiviteter:

Finn biler av forskjellige situasjoner, og få barna til å plassere dem under overskriftene **Ikke avbryt**, **OK å avbryte** og **Krise/Nødsituasjon**

Ferdighet 13

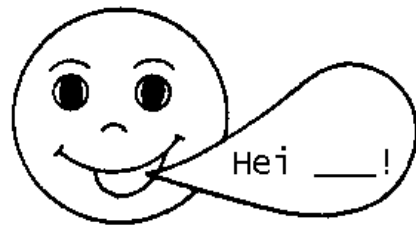
Å hilse på andre

1. Smil

2. Si "Hei !"

Oppmuntre barna til å bruke personens navn hvis de vet det.

3. Gå videre

Dette trinnet bør brukes hvis barna er sammen med en gruppe og man skal bevege seg videre, eller hvis de ikke kjenner den de hilser på godt. Barna kan ønske å starte en samtale hvis de kjenner personen godt, eller personen er en venn.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du passerer voksen fra en annen avdeling eller noen andre i gangen

Hjemme: Venner av mamma/pappa kommer på besøk

Andre barn: En venn eller et annet barn/nabo går forbi huset ditt

Kommentarer:

Ferdigheten er ment å bli brukt overfor folk barnet bare kjenner flyktig eller i situasjoner der det ikke passer å starte en samtale.

Relaterte aktiviteter:

Ta en runde rundt i barnehagen og hils på andre barn og voksne.

Ferdighet 14

Å lese andre

1. Se på ansiktet

Forklar viktigheten av å se etter ulike ansiktsuttrykk, som f eks smiler, rynker pannen, biter sammen tennene, osv.

2. Se på kroppen

Snakk om at følelser vises på en persons kroppsspråk/kroppsholdning, so f eks senket hode, knytter nevene, plasserer hendene på hoftene, osv.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: En voksen smiler, eller har hendene på hoftene og rynker pannen

Hjemme: Mamma/pappa sitter og hviler hodet i hendene og sier ikke noe

Andre barn: En venn snur seg bort fra deg og svarer ikke når du snakker til henne/ham

Kommentarer:

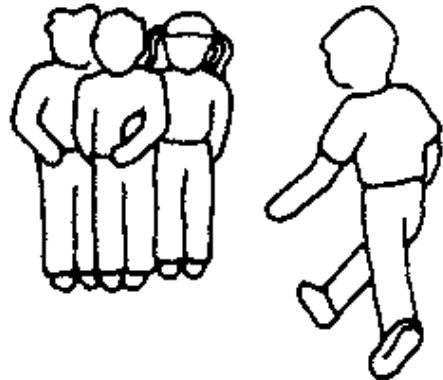
Ferdigheten, som har fokus på å lære å være oppmerksom på kroppsspråk, bør lærers før barna lærer ferdigheten Å bli med på en aktivitet/lek (nr 15) og Å gjenkjenne hvordan noen føler seg (nr 25). Denne ferdigheten vil hjelpe barn å vurdere mottakeligheten til dem de retter sin bruk av ferdigheter mot.

Ferdighet 15

Å bli med på en aktivitet

1. Gå nærmere/bort til

Påpek at barna bør være ganske nære der aktiviteten foregår.

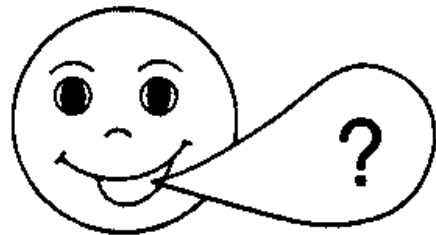
2. Se på

Fortell barna at de bør se på den pågående aktiviteten og vent på en pause i aktiviteten. Gå gjennom viktigheten av å velge et godt tidspunkt for å gjennomføre neste trinn (f eks før aktiviteten har begynt, eller når det er en pause i aktiviteten).

3. Spør

Foreslå ting man kan si, som for eksempel "Det ser gøy ut, kan jeg få være med? Vektlegg viktigheten av å bruke selvsikker stemme (Ferdighet 3).

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du vil være med på en aktivitet under frilek/utetid

Hjemme: Du vil være med på en lek sammen med en søster eller en bror

Andre barn: Du vil være med andre barn på lekeklassen

Kommentarer:

Forskning indikerer at forsøk på å bli med i større grad lykkes hvis barnet oppholder seg nær/svermer rundt den pågående aktiviteten før det spør om å få bli med (Dodge, Sculdt, Schoken, & Dehugach, 1983). Barn kan bli nødt til å bruke alternative ferdigheter hvis de gjentatte ganger blir avvist av en spesiell gruppe barn. Øvelse på Å lese andre (ferdighet 14) kan hjelpe dem å vurdere andre barns mottakelighet for slike forslag.

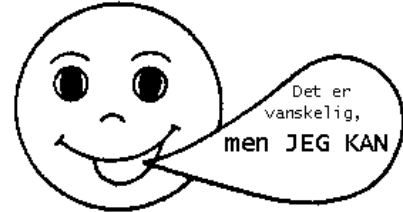

Ferdighet 16

Å vente på tur

1. Si "Det er vanskelig å vente, men jeg KAN"

Snakk om hvordan barn føler seg når de må vente.

2. Velg

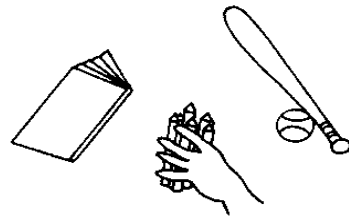
A. Vent stille

Gjør oppmerksom på at dette valget betyr at man ikke snakker eller plager andre og husk å ikke bli sint eller lei deg.

B. Gjør noe annet

Snakk om hva man kan gjøre mens man venter.

3. Gjør det

Barnet bør velge en av mulighetene

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du venter på din tur til å spille et spill eller å bruke utstyr

Hjemme: Du venter til det er din tur å bestemme TV-program eller spille musikk

Andre barn: Du venter til det er din tur til å bruke en leke

Relaterte aktiviteter:

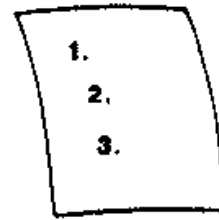
For å praktisere aktiviteten, og for å vise gruppa resultatet av å jobbe sammen og ta tur, kan du strukturere aktiviteter slik som å lage collage (bilde/tegningsmontasje) eller å pusle sammen et puslespill.

Ferdighet 17

Å dele

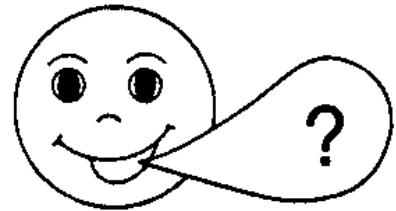
1. Lag en plan for deling

Snakk om ulike planer som barn kan lage, slik som å leke med en leke sammen, eller at hvert barn leker med den en viss tid etter tur.

2. Spør

Minn barna på viktigheten av å snakke på en hyggelig måte (ferdighet 2) når de spør venner om de går med på planen.

3. Gjør det

Snakk om viktigheten av å følge planen helt til man blir enige om en annen plan.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du må dele fargestifter med noen andre barn

Hjemme: Du må dele det siste pop-cornet med en søster eller bror

Andre barn: Du deler en leke med en venn som har kommet hjem til deg for å leke

Kommentarer:

Det er hensiktsmessig å snakke med barna om hvordan de føler seg når noen ikke vil dele med dem og å oppmuntre dem til å tenke på hvordan de føler det når noen ber dem om å dele.

Relaterte aktiviteter:

Planlegg aktiviteter som oppmuntrer denne ferdigheten, slik som å dele tegne/malesaker, hjelpe til på kjøkkenet etter tur, eller andre samarbeidsaktiviteter.

Ferdighet 18

Å tilby seg å hjelpe

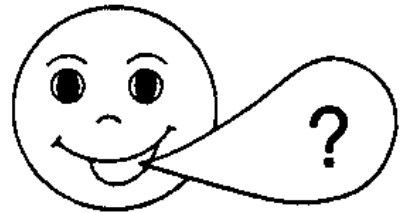
1. Avgjør om noen trenger hjelp

Snakk om hvordan man kan avgjøre om noen trenger eller ønsker hjelp (f eks at noen bærer på mange ting og ser frustrert ut).

2. Spør

Snakk om passende måter å spørre på, so f eks "Skal jeg hjelpe deg?" og "Hvordan kan jeg hjelpe deg?".

3. Gjør det

Forslag til situasjoner:

Barnehage: En voksen ser frustrert ut fordi hun/han prøver å dele ut malesaker og å hjelpe et barn som er lei seg samtidig

Hjemme: Mamma/pappa har det travelt med å få ferdig middagen

Andre barn: En venn har problemer med å få på seg jakken

Kommentarer:

Snakk om hva man kan gjøre dersom personen ikke vil ha hjelp (f eks gå vekk, begynn med en annen aktivitet, si til deg selv "Jeg var flink som spurte!" eller "Det var snilt av meg å spørre!").

Relaterte aktiviteter:

Inkluder denne ferdigheten når dere har besøk av personer utenfra som hjelper andre (f eks Røde Kors, Politi, Helsesøster), og få dem til si hvordan de tilbyr andre hjelp.

Ferdighet 19

Spørre noen om å leke

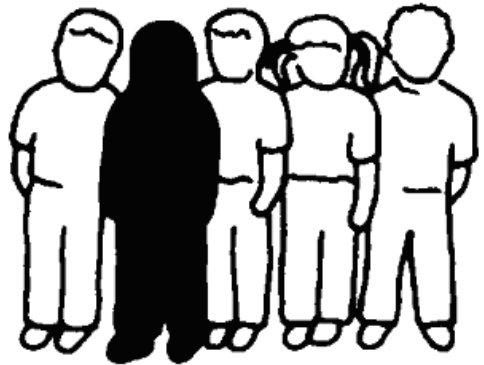
1. Bestem om du vil leke

Snakk om hvordan du bestemmer seg for om man vil leke med noen eller heller vil leke alene. Legg vekt på at av og til vil man leke alene.

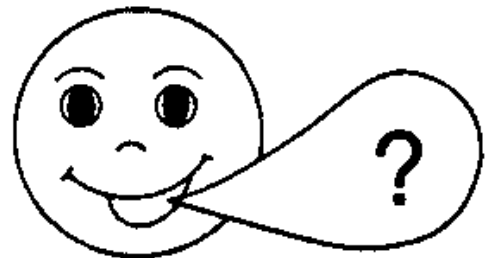

2. Velg hvem du vil leke med

Snakk om hvem barnet kan velge (f. eks. noen som leke alene, noen som nettopp har begynt i barnehagen, eller noen som ikke har noe å gjøre).

3. Spør

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du vil leke med noen når det er frilek eller utetid

Hjemme: Du vil spørre en søster eller en bror eller mamma/pappa om å leke

Andre barn: Du vil leke med en venn i nabolaget

Kommentarer:

Det er viktig å påpeke at det beste tidspunktet å spørre en venn om å leke på er etter middag

Ferdighet 20

Å spille et spill

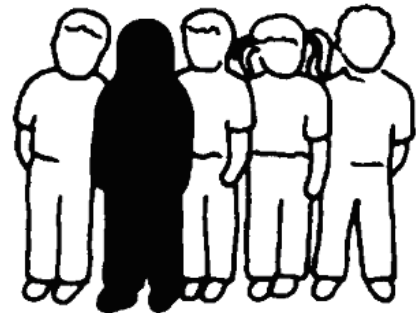
1. Kjenn reglene

Snakk om at alle som spiller må være enige om reglene før spillet begynner..

2. Hvem begynner?

Snakk om forskjellige måter å bestemme det på, som å slå terning eller tilby den andre å få begynne først.

3. Vent på din tur

Vektlegg viktigheten av å følge med på spillet og å passe på og vente på din tur.

Forslag til situasjoner:

Barnehage: Du spiller Ludo med tre andre barn

Hjemme: Du spiller Yatzy med mamma/pappa

Andre barn: Du vil leker skole med en venn i nabolaget

Kommentarer:

Legg til rette for at barna kan spille brettspill to og to eller i små grupper, og legg vekt på bruken av ferdigheten. Lær barna mange spill de kan spille i frilek eller pauser.

Sosiale Ferdigheter for Barnehagebarn